

● Ont-byten ●

André Reinink

Hebt u geen data, dan wordt u afgedankt!

Misschien een beetje luguber begin, maar soms is het nodig een krachtige term te gebruiken om een boodschap over te brengen. Ik maak me namelijk een beetje zorgen. Het is alweer een paar jaar geleden dat ik een boekrecensie schreef over het boek 'Je hebt wél iets te verbergen', geschreven door Maurits Martijn en Dimitri Tokmetzis. Inmiddels zijn er meer dan 55.000 exemplaren verkocht. Na het lezen van het boek werd ik me meer en meer bewust van het onderwerp. Ook '21 Lessen voor de 21^{ste} eeuw' van Yuval Noah Harari is een interessant boek om je kennis op het gebied van data en privacy te vergroten. Ik las en verzamelde artikelen die over privacy gingen. Ik bevind me wat het onderwerp betreft in goed gezelschap. Kritische journalisten als Marc Hijink, Herbert Blankesteijn en Henk van de Kamer schrijven in de PC-Active regelmatig over privacy. Goed dat er kritische journalisten zijn.

Bij privacy denken we meteen aan het gebruik van internet. Enerzijds met een pc, laptop of tablet. Anderzijds met een mobiele telefoon. En ze groeien steeds dichter naar elkaar toe. De nieuwste generatie mobiele telefoons is krachtig genoeg om hem als pc te gebruiken. Met een goed dockingstation kun je de telefoon thuis of op het werk aan een groter scherm koppelen. De pc kan de prullenbak in. En onze programma's zijn steeds vaker 'apps'.

In april 2018 riep Arjen Lubach kijkers op om te stoppen met Facebook. Enkele tienduizenden mensen in Nederland gingen in eerste instantie in op zijn oproep. Geen schokkend aantal. Wel bijzonder is dat dit aantal het afgelopen jaar opgelopen is naar 640.000. Onlangs deed bureau Motivaction een onderzoek naar zorgen rond privacy. Wat bleek? De meeste mensen maken zich geen of nauwelijks zorgen over privacy.

Opvallend is het feit dat het aantal gebruikers van Instagram sterk stijgt. Maar waar je ook voor kiest WhatsApp, YouTube, Twitter, Instagram, Snapchat, Facebook, (of iets verder van huis Baidu, Tencent): je bent dataleverancier voor technologie reuzen, kortweg big-tech genoemd. Wist u dat er een Europese dag van de privacy (dataprotectiedag) is? Gekozen is voor 28 januari. Op 28 januari 1981 werd het dataprotectieverdrag geopend voor ondertekening. Toch een hele geruststelling dat er zo'n dag is.



Maar waarom blijven we 'plakken' aan privacy-onvriendelijke apps?

Ik denk dat er meerdere redenen zijn:

- ze zijn handig in gebruik

- het is lastig om er mee te stoppen, ze zitten 'in je systeem'
- veel vrienden en collega's gebruiken ze
- steeds meer bedrijven (ook banken) maken er gebruik van
- datastromen zijn niet transparant en dus maken we ons niet druk om privacy

En toch lijkt het tij zich te keren...

Al jaren zijn Europese overheden bezig om samen ten strijde te trekken. De 'digitaks' is daar een mooi voorbeeld van. Maar niet alle Europese landen willen op dit gebied samenwerken. Een land als Ierland heeft zoveel hightech-bedrijven binnen zijn grenzen dat ze zich eerst drie keer bedenken en dan toch niet gaan meewerken. Parallel daaraan maken tech-reuzen bekend privacy-vriendelijker te willen worden. Je kunt straks zelf beschikken over de over jou verzamelde data! Hoe geweldig is dat? Maar krijg je wel alle van jou verzamelde data te zien? En bovendien: krijg je te zien welke data doorverkocht wordt?

Hoe gaat dit verder?

Het kan niet anders dan dat Google, Microsoft, Apple, Amazon en anderen moeten bewegen op dit punt. Niet van harte natuurlijk. Ondertussen gaan ze verder met hun mars in de datastrijd. Misschien gaan ze ieder voor zich wel apps samenvoegen (hoewel sommigen zeiden dat ze dit 'nooit' zouden doen).



Zo ontstaat een soort super-metadata. En als dat niet genoeg oplevert zouden ze ook verder kunnen gaan met het ontwikkelen van een eigen betaalsysteem of zelfs een eigen bank. En dat je daar dan ook nog met cryptomunten kun betalen.

Of misschien storten ze zich wel op de game-industrie. Daar komt alles ongemerkt samen. Het doel heiligt de middelen om het imperium te vergroten. En dan hebben we nog 'The Internet of Things', kortweg IoT. We knopen van alles aan elkaar en zetten de poorten van ons internet thuis, bedoeld of onbedoeld, wijd open.

Een vaak genoemd maar erg onderkend onderwerp is de opkomende(?) wereldmacht China. Feitelijk is dat al de grootste macht. Want wat komt er niet uit China?

Als het niet fysieke hightech-artikelen zijn, dan zijn het wel technologieën die vaak onder de radar blijven. Althans dat proberen ze. China: een land met één camera op elke drie burgers. Camera's die alles van je weten of snel van alles over je kunnen ophoesten.



Onlangs is ontdekt dat mobiele telefoons uit China spyware aan boord hebben. Is er iemand die zich wel eens afvraagt wat er gebeurt als je gaat telebankieren met zo'n Chinees high-tech vlaggenschip met de allernieuwste Android-versie erop? À propos, bankieren: in 2015 werd de Chinese yuan opgenomen als valuta binnen het IMF. Vervolgens kon men in 2018 voor het eerst olie verhandelen in yuan. Aansluitend hebben de centrale banken van Rusland en het eurosysteem de yuan aan hun reserves toegevoegd. Momenteel is de US-dollar de belangrijkste munt ter wereld en gekoppeld aan de prijs van olie. Maar als straks olie en steenkolen niet meer de belangrijkste fossiele brandstoffen zijn en we steeds meer energie gaan opslaan in accu's, en als we daarbij ook optellen dat China de technieken en belangrijkste grondstoffen voor energieopslag in accu's in bezit heeft, wat dan?



Hoe het tij te keren? We moeten 'ont-byten'!

We moeten stoppen met onze ongebreidelde drang naar het genereren van data. Nadenken voordat je iets de wereld in gooit. Maar ook nadenken over welke technische middelen je gebruikt. Het steeds groter wordende probleem in dezen is, dat de nieuwe technologieën soms zo ingenieus zijn dat we zonder een ICT-opleiding niet alles doorzien. En zelfs al zijn we hoog opgeleid, dan nog is het lastig om achterdeurtjes te vinden in de tegenwoordige elektronica. Er zijn legio voorbeelden te noemen, maar Huawei is op dit moment wel de gebeten hond.



De Verenigde Staten nemen hierin het voortouw. Gek dat we nooit iets horen vanuit de VS over achterdeurtjes in Amerikaanse high-tech van bv. Apple.

ICT is essentieel voor zakelijke dienstverlening. Ook onze overheid probeert aansluiting te vinden. Nu is overheid en ICT geen ideale combinatie. Lees het artikel Henk van de Kamer over 'DigiD per app' in PC-Active 304. En ook 'Credit-card en veiligheid' in PC-Active 300.

En hoe zit het met onze senioren?

Er zijn senioren die nieuwe technieken goed oppikken. Maar er zijn er ook die 'hun portie aan Fikkie geven'. En wat als straks alles, maar dan ook alles, digitaal is? Als er geen fysieke banken meer zijn. Betalingen alleen maar digitaal gaan. En het bewijs dat je over geld beschikt ook digitaal is. Tenzij je afschriften bewaart of uitprint. En afschriften bewaren is net zoets als alle voorwaarden doorlezen als je een app installeert.



Natuurlijk wil ik niemand bang maken, gebruik vooral de beschikbare technieken!

Maar een gezonde dosis achterdocht is nooit verkeerd. 'Onderzoek alles, behoud het goede'!

Bronnen:

Facebook: messenger, instagram en whatsapp samenvoegen:
Facebook-gebruik onder Nederlanders neemt af:
Facebook komt met cryptomunt:
Privacy vermorzelen:
Privacy zorgen:
Zoekmachine Baidu en GPS:
Wifi-tracking in Nederland:
Alcatel spyware:
Yuval Noah Harari: 21 lessen voor de 21^{ste} eeuw:

<https://bit.ly/2FrHfS6> en <https://bit.ly/2U0Xo95>
<https://bit.ly/2HzE4Kw>
<https://bit.ly/2W8Lqrv>
<https://bit.ly/2OimpaB>
<https://bit.ly/2HMatNO>
<https://bbc.in/2PTAWtv>
<https://bit.ly/2B9xANA>
<https://bit.ly/2HMIH4j>
ISBN 9789400407855